

Region komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl pirmojo metinio pranešimo dėl migracijos ir integracijos

(2005/C 231/05)

REGIONŲ KOMITETAS,

ATSIŽVELGDAMAS Į Komisijos komunikatą Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl pirmojo metinio pranešimo dėl migracijos ir integracijos (KOM (2004) 508 galutinis);

ATSIŽVELGDAMAS Į 2004 m. liepos 16 d. Komisijos sprendimą, vadovaujantis Europos bendrijos steigimo sutarties 265 straipsnio 1 dalimi, konsultuotus su Komitetu šiuo klausimu;

ATSIŽVELGDAMAS Į 2004 m. lapkričio 3 d. Komiteto pirmininko sprendimą pavesti Išorės ryšių komisijai parengti nuomonę šiuo klausimu;

ATSIŽVELGDAMAS Į „Politikų ir specialistų integracijos vadovą“, kurį 2004 m. lapkričio mėn. paskelbė Europos Komisija (Teisingumo, laisvės ir saugumo generalinis direktoratas);

ATSIŽVELGDAMAS Į savo nuomonę dėl imigracijos politikos (Komisijos komunikatas dėl bendros nelegalios imigracijos politikos (KOM(2001) 672 galutinis) ir prieglobsčio politikos (Pasiūlymas priimti Tarybos direktyvą dėl būtiniausių trečiųjų šalių piliečių ir asmenų be pilietybės, tokių kaip pabėgėliai, ar asmenų, kuriems dėl kitų priežasčių reikalinga tarptautinė apsauga, kvalifikacijos ir statuso standartų (KOM(2001) 510 galutinis — 2001/0207(CNS), priimtas 2002 m. gegužės 16 d. (CdR 93/2002 fin) ⁽¹⁾);

ATSIŽVELGDAMAS Į savo nuomonę dėl Žaliosios knygos dėl Bendrijos grįžimo politikos, taikomos nelegaliems rezidentams, priimtą 2002 m. lapkričio 20 d. (CdR 242/2002 fin) ⁽²⁾;

ATSIŽVELGDAMAS Į savo nuomonę dėl iš dalies pakeisto Pasiūlymo priimti Tarybos direktyvą dėl teisės į šeimos susijungimą (KOM(2002) 225 galutinis — 1999/0258 CNS), priimtą 2002 m. lapkričio 20 d. (CdR 243/2002 fin) ⁽³⁾;

ATSIŽVELGDAMAS Į savo nuomonę dėl Pasiūlymo priimti Tarybos direktyvą dėl trečiųjų šalių piliečių atvykimo ir gyvenimo studijų, profesinio mokymo ar savanoriškos tarnybos tikslais (KOM(2002) 548 galutinis — 2002/0242 CNS), priimtą 2003 m. balandžio 9 d. (CdR 2/2003 fin) ⁽⁴⁾;

ATSIŽVELGDAMAS Į savo nuomonę dėl Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui dėl imigracijos, integracijos ir užimtumo (KOM(2003) 336 galutinis), priimtą 2004 m. vasario 12 d. (CdR 223/2004 fin);

ATSIŽVELGDAMAS Į savo nuomonę dėl Komisijos komunikato Tarybai ir Europos Parlamentui dėl pasiūlymo priimti direktyvą ir dviejų pasiūlymų dėl rekomendacijų, susijusių su leidimu trečiųjų šalių piliečiams Europos bendrijoje atlikti mokslinius tyrimus (KOM(2004) 178 galutinis — 2004/0061 (CNS) — 2004/0062 (CNS) — 2004/0063 (CNS), patvirtintas 2004 m. lapkričio 17 d. (CdR 168/2004 fin);

⁽¹⁾ OL C 278, 2002 11 14, p. 44.

⁽²⁾ OL C 73, 2003 3 26, p. 13.

⁽³⁾ OL C 73, 2003 3 26, p. 16.

⁽⁴⁾ OL C 244, 2003 10 10, p. 5.

ATSIŽVELGDAMAS į savo nuomonės projektą (CdR 339/2004 rev. 1), kuri Išorės ryšių komisija priėmė 2004 m. gruodžio 3 d. (pranešėjas p. Iskra, Malmės miesto tarybos narys (SE, ELP);

KADANGI pirmajame metiniame pranešime yra apibūdintos Europoje pastebimos migracijos tendencijos, analizuojami imigracijos srityje įvykę pokyčiai ir aprašomi veiksmai, kurių nacionaliniu ir Europos lygiu buvo imtasi dėl priėmimo ir integracijos;

KADANGI jis numatys naują bendros imigracijos politikos kūrimo įvertinimo priemonę;

KADANGI visuomenei senstant ir mažėjant darbingo amžiaus žmonių tikriausiai padidės imigracijos srutai, kurių poreikis vis didės dėl didėjančių besiplečiančios Europos Sąjungos poreikių;

KADANGI Salonikų Europos Taryba pabrėžė būtinybę sukurti bendrą Europos nacionalinių politikos kryptių formavimo bazę ir numatė, kad, siekiant paskatinti šios bazės kūrimą, reikia apibrėžti bendrus pagrindinius principus;

savo 59-ojoje plenarinėje sesijoje, vykusioje 2005 m. balandžio 13-14 d. (balandžio 13 d. posdis) priėmė šią nuomonę:

1. Regionų komiteto nuomonė

REGIONŲ KOMITETAS,

1.1 pritaria Komisijos pirmajam metiniam pranešimui dėl migracijos ir integracijos ir vertina jį reikšmingu išsamios imigrantų integracijos į naują, išsiplėtusią Europos Sąjungą strategijos kūrimo pagrindu;

1.2 pripažįsta visuotinės migracijos reikšmę ir apimtį, jos svarbą įvairinimo ir plėtros požiūriu, visų pirma vietos bendruomenėje. Komitetas visiškai pritaria tam, kad Europos Sąjungoje svarbu koordinuoti imigracijos, prieglobsčio ir integracijos politiką. Išsiplėtus Bendrijai šis klausimas tapo dar svarbesnis;

1.3 pabrėžia, kad už teisės aktų įgyvendinimą atsako nacionalinis lygmuo, tuo tarpu imigrantų priėmimo, apgyvendinimo ir integravimo palengvinimo uždaviniai priskirtini regioniniam ir vietos lygmeniui. Todėl Regionų komitetas ypač pabrėžtų vietos ir regionų valdžios institucijų svarbą, nes jos atsako už planavimą, apgyvendinimą, švietimą ir darbo rinką, ir būtent nuo šių sričių tiesiogiai priklauso integracija, gali pagerėti socialinė sanglauda, socialinė integracija ir gali būti remiamos tvarios visuomenės;

1.4 pažymi, kad pranešime didžiausias dėmesys skiriamas imigracijos politikos kūrimui nacionaliniu ir ES lygiu. ES nesugebėjimas spręsti integracijos problemų galėtų būti iš dalies aiškinamas tuo, kad vietos ir regionų valdžios institucijos buvo nepakankamai įtrauktos į politikos formavimo procesą. Vietos ir regionų valdžios institucijos yra arčiausiai piliečių esanti valdžia, tačiau į įgyvendinimo vietos lygiu pasekmes dažniausiai nebūna atsižvelgiama ir joms ne visada skiriama dėmesio;

1.5 apgailestauja, kad, prieš rengiant šią ataskaitą, dėl statistinių duomenų rinkimo ir analizės nebuvo tariamasi su vietos ir

regionų valdžios institucijomis. Valstybės narės yra priėmusios įvairių priemonių problemoms, susijusioms su vis didėjančia šiandienos visuomenės įvairove, spręsti. Ši patirtis — tiek teigiama, tiek neigiama — yra ypač svarbi dabar, kai migracijos srutai vis įvairėja ir pasklinda po visą pasaulį, valstybės narės tenka priimti imigrantus ir pabėgėlius iš vis didėjančio šalių skaičiaus, o ne vien iš tų šalių, su kuriomis jos turėjo komercinių ar istorinių (kultūrinių) ryšių;

1.6 primena, kad, siekiant socialinės sanglaudos, integracijos klausimai turi būti įtraukti į visas politikos sritis. Bendrijos imigracijos ir integracijos politika turi būti suderinta su didesniais Europos Sąjungos socialinės politikos, ekonominės politikos ir užsienio ir plėtros politikos tikslais, ir atitikti tokias pagrindines Europos vertybes kaip lygios galimybės, žmogaus teisės, žmogaus orumas, tolerancija, pagarba įvairovei, priemonės, skirtos kovai su diskriminacija, ir didesnio dalyvavimo bendrijoje skatinimas;

1.7 pabrėžtų tai, kad integracija yra visos visuomenės pareiga, reikalaujanti tiek imigrantų, tiek vietos gyventojų pastangų tvariai socialinei sanglaudai ir augimui pasiekti;

1.8 apgailestauja, kad šioje ataskaitoje integracija ir imigracijos politikos įgyvendinimas nėra išsamiai išdėstyti, ir pabrėžia, kad Komisija ir toliau turėtų skatinti informacijos ir patirties keitimąsi. „Politikų ir specialistų integracijos vadovas“, kurį 2004 m. lapkričio mėn. paskelbė Europos Komisija (Teisingumo, laisvės ir saugumo generalinis direktoratas) — tai pirmoji skatinanti priemonė, skirta šiam tikslui, pateikiant konkrečią informaciją apie geriausią integracijos praktiką ir rezultatus.

Imigrantai ir darbo rinka

1.9 pripažįsta, kad, nors klausimai, susiję su darbo rinka, yra labai svarbūs imigrantų integracijai, jų negalima ištraukti iš konteksto, kadangi integracijos laipsnis taip pat priklauso ir nuo kitų veiksnių, tokių kaip socialinė priklausomybė, išsilavinimas, kalbų mokėjimas ir dalyvavimas visuomeniniame gyvenime. Sėkminga imigrantų integracija yra žingsnis link visuomenės, kurioje kiekvienas turi savo vietą, tai reiškia, kad naudos gauna tiek asmuo, tiek vietos bendruomenė, tiek visuomenė plačiąja prasme;

1.10 džiaugiasi tuo, kad Europos Sąjungoje vis geriau suvokiama, kad imigrantai yra kūrybingi ir verslūs. Verslumo ir naujų įmonių skaičiaus augimas yra labai svarbūs, kad integracijos procesai vyktų sėkmingai, ir sudaro reikšmingą indėlį įgyvendinant Lisabonos strategiją;

1.11 pažymi, kad pranešime daugiausia dėmesio yra skiriama imigrantų darbui. Vis dėlto, jame nurodoma, kad dažniausios imigracijos priežastys yra šeimos susijungimas ar kita žmogaus apsaugos forma. Skubiai reikia priimti strategijas dėl didelės imigrantų grupės, kuri nepatenka į darbo rinkos sritį, o imigruoja dėl ekonominių, socialinių ir politinių priežasčių. Sėkmingos moterų integracijos reikšmės negalima nuvertinti, kadangi moterys dažnai turi tiesioginį ryšį su šeimos vaikais;

1.12 apgailestauja, kad pranešime net nepaminėta, jog prieglobsčio Europos Sąjungoje siekia beveik 500 000 ieškančiųjų prieglobsčio, laukiančių sprendimo dėl rezidencijos ar panašių leidimų, ir didžioji jų dauguma nepriklauso kvalifikuotai darbo rinkai;

1.13 pabrėžtu, kad tvirtinimas, jog pasiektas didelis ES piliečių užimtumas, turi būti paaiškintas, kadangi padėtis vietoje ir regionuose radikaliai skiriasi. Žinoma, teiginys, kad ES užimtumo rodikliai yra aukšti, — teisingas, tačiau reikėtų paminėti ir netolygų pasiskirstymą vietos lygiu ir regionuose;

1.14 pabrėžia, kad skirtingos nacionalinės pozicijos dėl imigrantų darbo reikalingumo ir skirtingos pastangos prieš atskirtį, marginalizaciją ir ksenofobiją vietos lygiu patvirtina, jog būtinas visų lygių dialogas ir bendradarbiavimas;

Demokratiniai integracijos politikos aspektai

1.15 pabrėžia, kad skirtingi visuomenės sluoksniai imigracijos ir integracijos politiką vertina iš esmės skirtingai. Dėl to atsiranda skirtingi požiūriai ir slopinamas bet kokių priemonių

veiksmingumas. Tuo pat metu tokie samprotavimai visuomenėje pasėja nepasitikėjimą, iš kurio gimsta panieka politinei sistemai. Nepasitikėjimu ir panieka gali pasinaudoti radikalių politinės grupės;

1.16 pažymi, kad dėl atotrūkio ir dialogo stokos tarp politinių sluoksnių iš dalies atsiranda partijų, skleidžiančių izoliacijos ir ksenofobijos pažiūras. Susikūrusios vietos lygiu, jau išaugo keletas prieš Europos Sąjungą ir ksenofobiškai nusiteikusių partijų;

1.17 pritaria tam, kad į pranešimą yra įtrauktos lygiateisiškumo perspektyvos, nepaisant to, kad jame visiškai nebuvo pateiktas lygiateisiškumu pagrįstų integracijos priemonių aprašymas. Priemonės, galinčios leisti imigrantams moterims atskleisti savo įgūdžius, turi vertingą socialinį, ekonominį ir demokratinį poveikį;

1.18 mano, kad oficialiai suteikta balsavimo teisė, suteikianti imigrantams galimybę aktyviau dalyvauti demokratiname gyvenime rodo, jog būtini minimalūs reikalavimai, kuriuos atitinka dar ne visos valstybės narės. Dar turi būti daug nuveikta, jei norima, kad nauji piliečiai sėkmingai integruotųsi. Balsavimo teises linkstama ignoruoti ten, kur gajus stiprus atskirties jausmas. Ši teisė ir galimybė įtakoti visuomenės pokyčius nieko nereiškia tam, kas neturi darbo, ar kurio socialinė padėtis yra labai žema;

1.19 pažymi, kad užimtumo strategija ir socialinės integracijos strategija pateikia tik gaires, kaip patenkinti darbo poreikius. Tačiau visiškai neminima tai, jog dauguma į Europos Sąjungą atvykstančių imigrantų atvyksta čia norėdami sujungti savo šeimą arba ieškodami žmogaus apsaugos. Socialinės integracijos strategija yra nebaigta, jei joje nėra šiai didelei grupei skirtų rekomendacijų;

1.20 pabrėžia, kad pranešime apibūdinama vietos lygiu vykdoma veikla. Tačiau informacija neatitinka tikrovės, be to, nepateikiama informacijos apie įgyvendinimo praktiką ir rezultatus. Sunku pasakyti, kaip integracijos pastangoms yra naudojami ekonominiai ištekliai, kadangi pranešime nenurodomas vietos ir regionų lygmuo;

1.21 pabrėžia, kad dagelyje Europos Sąjungos vietų mokesstinės pajamos renkamos nacionaliniu lygiu, o tuo tarpu ekonominę naštą, atsiradusią dėl su imigracija susijusios atskirties, turi pakelti vietos lygis. Dėl to, kad skirtingi lygiai tarpusavyje nesitaria, atsiranda kliūčių racionaliam ekonominių išteklių panaudojimui;

2. Region komiteto rekomendacijos

2.1 kviečia Komisiją pasinaudoti vietos ir regionų valdžios institucijų patirtimi, kurią šios įgijo dešimtmečius savarankiškai sprendamos integracijos klausimus ir įgyvendinamos imigracijos politika. Siekiant supaprastinti ir patobulinti su integracija susijusius informacijos, idėjų ir patirties mainus, nacionaliniai punktai ryšiams palaikyti turėtų būti skatinami konsultuotis su regionų ir vietos valdžios institucijomis ir didmiesčiais ir miestais, kad pasisemtų iš jų patirties;

2.2 taip pat prašo Komisijos palaikyti nuolatinius ryšius su Regionų komitetu dėl metinių pranešimų priėmimo, siekiant aptarti, kaip vietos ir regionų integracijos patirtis gali būti geriausiai panaudota;

2.3 pabrėžia, kad vietos institucijos nustato aiškius ir realistiškus integracijos priemonių išplėtimo tikslus ir vertina jų vykdymą. Taip pat nacionalinės ir regionų institucijos turėtų vertinti savo priemonių vykdymą; ir norėtų priminti Komisijai apie būtinybę įvertinti šiuo metu taikomas įvairias integracijos strategijas.

2.4 pabrėžia, kad rengiant iniciatyvas, skirtas užtikrinti, kad bendrai imigracijos politikai skiriama ekonominė parama būtų veiksminga, būtina atsižvelgti į regioninius skirtumus. Parama turėtų užtikrinti lanksčius sprendimus, o vietos ir regionų lygiui turi būti suteikta laisvė pasirinkti savo kelią;

2.5 ragina Komisiją debatų dėl būsimos Europos sanglaudos politikos metu apsvarstyti iniciatyvas, įgyvendinamas tam tikruose regionuose, kuriuose struktūrinio fondo parama galėtų būti sumažinta ir kuriuose imigrantų skaičius per pastaruosius metus smarkiai išaugo. Tai ypač taikytina didmiesčiams ir miestams;

2.6 pabrėžia, kad dialogas su imigrantų organizacijomis bus nepilnavertis, jei jis vyks tik nacionaliniu ir ES lygiu. Integracijos politika ir kultūriniai klausimai — tai problemos, su kuriomis paprastai žmonės susiduria kasdieniame gyvenime vietos lygiu. Vietos lygiu vykstančio kultūrų dialogo reikšmės negalima pervertinti, skatinant skirtingų etninių, religinių ir kultūrinių tradicijų vienybę;

2.7 reikalauja, kad vietos ir regionų valdžios institucijos galėtų prisidėti rengiant nacionalinius integracijos ir užimtumo veiksmų planus. Taip būtų lengviau palyginti skirtingus metodus ir sukurti gerą praktiką, taip pat išanalizuoti faktinių valstybių narių strategijų poveikį ir rezultatus;

2.8 pabrėžia, kad pranešimas yra pagrįstas horizontaliu ir nacionaliniu lygiu, tačiau jame aptariamos priemonės įgyvendin-

amos vietos lygiu. Akivaizdu, kad reikalingas vertikalus požiūris. Siekiant tikslios, objektyvios analizės, turi būti atspindimos tendencijos visais lygiais, įskaitant tuos lygius, kuriuose politika yra įgyvendinama. Nacionaliniai integracijos punktai ryšiams palaikyti turi turėti savo atitikmenis vietos ir regionų lygiu;

2.9 pabrėžia, kad ilgai imigracija neišspręs ES darbo jėgos trūkumo problemos, ir norėtų atkreipti dėmesį į savo nuomonę dėl vyresnių žmonių indėlio į darbo rinką;

2.10 pabrėžia, kaip svarbu imigrantams ir visų pirma moterims, kad juos vertintų kaip darbo rinkos išteklių ir vertingą darbo rinkos priedą, ir kaip svarbu, kad darbo jėga būtų įvairi. Darbo vietoje turi būti taikomas vienodo požiūrio principas;

2.11 pabrėžia, kad vietos ir regioninių skirtumų visuma geriau atspindi užimtumo lygį nei nacionaliniai vidurkiai. Nacionaliniu vidurkiu pagrįstos analizės sudaro netikslų pagrindą regioninės įvairovės priemonėms priimti. Geros strategijos turi būti kuriamos iš apačios į viršų;

2.12 reikalauja, kad būtų priimtos priemonės, skirtos dideliam darbuotojų skaičiui, atvykusiam į ES nelegaliai. Turi būti sukurti mechanizmai, įgalinantys galiojančius imigraciją reglamentuojančius teisės aktus pažeidusius imigrantus tam tikrais atvejais nedelsiant įteisinti savo padėtį. Vis dėlto, vienas iš veiksnių turėtų būti galimybė numatyti tinkamus standartus;

2.13 pritaria pranešime nurodytai nuomonei, jog reikia imigracijos problemas pabrėžti visose politikos srityse ir sustiprinti bendradarbiavimą tarp nacionalinių, regionų ir vietos valdžios institucijų ir pilietinės visuomenės. Be vertikalios dialogo, turi būti taip pat aptartas diskusijos dėl išteklių pasidalinimo klausimas;

2.14 Regionų komitetas norėtų matyti nuorodas į imigrantų sveikatą ir pabrėžia vietos sveikatos priežiūros (pirminės priežiūros) ir kitų dalių bendradarbiavimo svarbą sėkmingai integracijai.

2.15 pabrėžia, kaip svarbu yra imigracijos srityje sukurti finansinius instrumentus, skirtus decentralizuotam bendradarbiavimui, bei nuolat iš ES struktūrinių fondų ir pagal iniciatyvas, tokias kaip „Lygybė ir miestai“, remti vietos ir regionų pastangas skatinti integraciją. Šia prasme ypatingą dėmesį reikėtų skirti pastangoms, dedamoms atsižvelgiant į naują INTI bandomąjį projektą, skirtą su integracija susijusiam dialogui, tinklams ir bendradarbiavimui ES lygiu remti;

2.16 pabrėžia, kad imigranto poreikis dirbti, kad išlaikytų save, turi būti pripažįstamas ir skatinamas. Be ekonominių aspektų prie teigiamos socialinės plėtros prisideda ir verslumas bei mažos įmonės. Galimybė turėti savo bendrovę ir jai vadovauti padeda integruotis, todėl visuomenė šią galimybę turėtų labiau remti;

2.17 primena, kad moterys diskriminuojamos tiek lyties, tiek etninės kilmės požiūriu. Jei bus atsižvelgta į lyčių klausimus, pastangos, skirtos tam, kad imigrantai geriau integruotųsi, turės aiškesnę tikslą ir bus veiksmingesnės;

2.18 pabrėžia, kad norint sukurti sėkmingą integracijos politiką, reikia atsižvelgti ne vien tik į ekonomines, bet ir į kitas

vertybes. Imigracija atveria perspektyvas, galinčias praturtinti atskirų piliečių gyvenimus, lygiai taip pat kaip ji gali suteikti Europos Sąjungai įgūdžių, kurie yra vertinami visame pasaulyje.

2.19 pabrėžia nevyriausybinių organizacijų veiklos svarbą glaudžiai bendradarbiaujant su vietos ir regionų valdžios institucijomis, ir remia jų programas, skirtas paspartinti imigrantų integraciją į šalies politinį ir socialinį gyvenimą (kalbos mokymas, supažindinimas su šalies kultūra ir demokratijos principais, socialinis ir politinis mokymas, tautinės imigrantų identifikacijos išsaugojimas ir pan.). Nacionaliniu lygiu vykdoma veikla visada vien tik siekiama gerai integruotis į visuomenę glaudžiai bendradarbiaujant su vietos ir regionų valdžios institucijomis ir tęsiant dialogą su nevyriausybėmis organizacijomis.

2005 m. balandžio 13 d., Briuselis

Regionų komiteto
pirmininkas
Peter STRAUB

Region komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui — Tyrimas dėl ryšių tarp legalios ir nelegalios migracijos

(2005/C 231/06)

REGIONŲ KOMITETAS,

atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą Tarybai, Europos Parlamentui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui — *Tyrimas dėl ryšių tarp legalios ir nelegalios migracijos* (KOM (2004) 412 final);

atsižvelgdamas į 2004 m. birželio 4 d. Europos Komisijos sprendimą pasitarti su Komitetu šiuo klausimu pagal Europos bendrijos steigimo sutarties 265 straipsnio pirmąją pastraipą;

atsižvelgdamas į 2004 m. balandžio 5 d. Komiteto pirmininko sprendimą pavesti Išorės santykių komisijai parengti nuomonę šiuo klausimu;

atsižvelgdamas į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 63 straipsnio 2 dalies b punktą;

atsižvelgdamas į pirmininkavimo išvadą dėl Hagos programos: laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės Europos Sąjungoje, ypač į konkrečias nuostatas dėl prieglobsčio, migracijos ir pasienio politikos (p. 1.2) bei į prieglobsčio ir migracijos išorės dimensiją (p. 1.6);